

Kvalitetsrapport 2021

Årlige rapport om kvalitet og kvalitetsarbeid i høgskolens utdanningsvirksomhet.

8.juni 2022

Om kvalitetsrapporten

Kvalitetssystem for utdanning ved Høgskolen i Østfold (HiØ) er bygget opp slik at det studienære kvalitetsarbeidet skjer i studieprogrammene, på instituttene og fakultetene, og at det går en rapporteringslinje fra det enkelte emne og studieprogram til institusjonens styre, via rektor. Høgskolens kvalitetsrapport for utdanningsvirksomheten er rektors rapport, og dokumenterer og analyserer institusjonens pågående arbeid med utdanningskvalitet og peker på tiltak for forbedring. Den årlige kvalitetsrapporteringen er et sentralt ledd i høgskolens systematiske kvalitetsarbeid.

Høgskolens kvalitetsrapport baserer seg på dekanenes kvalitetsrapporter, samt rapporter fra andre deler av organisasjonen. Kvalitetsrapporter fra fakultetene, samt årsrapport fra Læringsmiljøutvalget ligger som vedlegg til denne rapporten.

Tilbakemeldinger fra studenter, gjennom emneevalueringer, samt interne og eksterne studentundersøkelser, utgjør også en del av kunnskapsgrunnlaget og sikrer at studentperspektivet blir ivarettatt.

Kvalitetsrapporten for 2021 har fått ny struktur, med vurderinger knyttet opp mot de seks definerte kvalitetsområdene i kvalitetssystemet. I vurderingen av arbeidet innenfor de seks kvalitetsområde brukes momenter fra fakultetsrapportene. Hvert kvalitetsområde avsluttes med en kort oppsummering hvor det skisseres hvilke tiltak det anbefales å arbeide videre med både på fakultets- og institusjonsnivå.

Rapporten omfatter i hovedsaken den bevilgningsfinansierte studieporteføljen. Eksternfinansiert etter- og videreutdanning, med åpne studier, oppdragsstudier og tilskuddsordningene er kun berørt i den grad det er relevant for den bevilgningsfinansierte studieporteføljen.

Innhold

Om kvalitetsrapporten	2
Innledning.....	4
1. Inntakskvalitet.....	5
2. Studieprogramkvalitet	10
3. Læringsmiljøkvalitet	15
4. Undervisningskvalitet.....	21
5. Relevanskvalitet	25
6. Resultatkvalitet	29
Fokusområder og tiltak i 2022-2023	32

Innledning

Systematisk kvalitetsarbeid

Høgskolens kvalitetssystem for utdanning skal bidra til at det arbeides systematisk med å sikre og utvikle kvaliteten i høgskolens studietilbud. Kvalitetssystemet omfatter alle forhold som har betydning for studiekvaliteten, fra informasjon overfor mulige søkere til uteksaminering og oppfølging av ferdige kandidater. HiØ har konkretisert arbeidet med utdanningskvalitet gjennom å beskrive seks sentrale kvalitetsområder som er avgjørende for det Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) betegner som studentenes *læringsbane* i høyere utdanning:

1. Inntakskvalitet
2. Studieprogramkvalitet
3. Læringsmiljøkvalitet
4. Undervisningskvalitet
5. Relevanskvalitet
6. Resultatkvalitet

De utvalgte kvalitetsområdene er utgangspunktet for både evalueringer, undersøkelser, analyser og vurderinger. Høgskolens kvalitetsarbeid reguleres for øvrig av en rekke bestemmelser i lov og forskrift, herunder universitets- og høyskoleloven § 1-6, studiekvalitetsforskriften § 2-1 og studietilsynsforskriftens kapittel 4. NOKUT fører tilsyn med det systematiske arbeidet med å sikre og videreutvikle kvaliteten i utdanningen ved alle institusjoner som tilbyr høyere utdanning. Det skal ikke gå mer enn åtte år mellom hvert tilsyn ved den enkelte institusjon. NOKUT godkjente høgskolens systematiske kvalitetsarbeid forrige gang 22.april 2021.

Organisatoriske endringer

Høgskolens kvalitetssystem for utdanning ble sist revidert i 2019, og skal etter planen revideres neste gang våren 2023. Det har imidlertid vært behov for å gjøre justeringer i systembeskrivelsen underveis, blant annet på bakgrunn av at høgskolen fra 1. august 2021 endret både ledelsesmodell og den faglige organiseringen, med etablering av tre fakulteter og innsetting nye dekaner, prodekaner, instituttledere og undervisningsledere. Høgskolens kvalitetssystem er videreført med nødvendige justeringer for å tilpasses den nye organiseringen. Nærmere beskrivelsen av kvalitetssystemet finnes på høgskolens nettsider: <https://www.hiof.no/om/utdanningskvalitet/>

Den faglige omorganiseringen påvirket også organiseringen av høgskolens studentdemokrati og Studentparlamentet. Per i dag har parlamentet tre fungerende studentråd, ved henholdsvis Fakultet for lærerutdanninger og språk (LUSP), Fakultet for informasjonsteknologi, ingeniørfag og økonomi (IIØ), samt Fakultet for helse, velferdig og organisasjon (HVO). Hvert av rådene består av åtte rådsmedlemmer. Rådene har også fått en ny rolle – læringsmiljøansvarlig – og disse deltar som observatører i høgskolens læringsmiljøutvalg (LMU).

Særlige utfordringer i 2021

Koronapandemien har også studieåret 2021/2022 skapt store utfordringer for gjennomføring av høyere utdanning. Det har vært iverksatt inngripende nasjonale og regionale tiltak der studenter og ansatte har måttet forholde seg til begrensninger knyttet til oppmøte på studiested, omlegging til digitale arbeidsformer, og med stadige endringer og ny informasjon. Høgskolen er særlig bekymret for studentens sosiale og faglige læringsmiljø, og resultatene fra Studiebarometeret 2021 viser at det er en stor nedgang i studentenes tilfredshet. Høgskolens kvalitetssystem har samtidig vist seg robust, og de vedtatte prosessene og rutinene har med enkelte justeringer blitt fulgt.

1. Inntakskvalitet

Definisjon av kvalitetsområde

Med inntakskvalitet menes forkunnskaper og det faglige nivået studentene har når de starter studiene. Studenter som er godt kvalifiserte bidrar til stabilitet og attraktivitet i lærings- og studiemiljøene, og øker høgskolens sannsynlighet for å utdanne flere kandidater til arbeidslivet.

For å oppnå høyere inntakskvalitet skal HiØ rekruttere flere godt kvalifiserte studenter. Høgskolen skal gi målrettet, synlig og god informasjon om studietilbudet, og studentene skal få god veiledning i forbindelse med søknad, opptak og studiestart. Her inngår god oppfølging, mottakelse av nye studenter og integrering i læringsmiljøet.

Indikatorer for inntakskvalitet

- Antall førsteprioritetssøkere
- Antall kvalifiserte søkere
- Antall ja-svar
- Venteliste
- Antall studenter pr 1.oktober
- Poenggrenser
- Kjønnfordeling på studiene

Situasjonsbeskrivelse for inntakskvalitet

Søkning og opptak til HiØ for studieåret 2021/2022

Til studier utlyst via Samordna opptak var det totalt 1,95 kvalifiserte førsteprioritetssøkere per studieplass i 2021. Dette er en marginal økning fra 2020. Høgskolens søkertall og antall kvalifiserte førsteprioritetssøkere har over tid vist en økende tendens, men det er ikke gitt at gode søkertall vil gi gode opptak. Økningen i søkere kan være tilknyttet studier der det allerede er ventelister eller der det er få plasser. Den formidable søkningen i 2020 til det nyetablerte bachelorprogrammet i paramedisin, med over 600 søkere til et begrenset antall plasser, er et eksempel på dette.

Utviklingen i antall møtt per 1. oktober 2021 viser en nedgang på 4,4 % for bachelorstudiene sammenlignet med 2020. Nedgangen skyldes i hovedsak at høgskolen ikke hadde opptak til bachelorstudiet i paramedisin i 2021. Opptak til studiet skjer annet hvert år, og påvirker dermed de samlede opptakstallene. Sammenlignet med tall fra 2019 viser møtt-tallene for bachelorstudiene per 1. oktober 2021 en nedgang på kun 1,3 %. Dette viser at tallene for høgskolen er relativt stabile for perioden 2019-2021. For en nærmere beskrivelse av utvikling for søkning og opptak vises det til høgskolens tilstandsmelding for 2021.

Studiestart

Høgskolen har de siste to årene hatt studiestart under pandemi, og studiestart høsten 2021 var nødvendigvis også preget av dette, slik at de store felles arrangementene måtte gjennomføres digitalt. Førsteårsstudenter har samtidig vært prioritert for fysisk fremmøte i undervisning. Det ble utarbeidet digitale ressurser for ansatte med bli-kjent-øvelser som faglærere kunne bruke i klasserommet, både fysisk og digitalt. Ettersom høgskolens tiltak Studieforbereende uke ikke har blitt gjennomført verken i 2020 eller 2021 har det vært forsøkt å ta med elementer derfra inn i den ordinære studiestarten, herunder fokus på gruppearbeid.

I tabellen under gjengis resultater fra Studiestartundersøkelsen som høgskolen gjennomfører årlig blant nye studenter. Undersøkelsen viser at studentene, til tross for en annerledes studiestart, generelt hadde et godt førsteinntrykk i møte med HiØ.

Tabell 1. Generell tilfredshet

Vurdering: I hvilken grad er du enig i følgende påstander (1 svært uenig – 5 svært enig)?	2021	2020	2019
Jeg opplever alt i alt å ha fått god hjelp av høgskolens ansatte dersom jeg har hatt behov for det	4,4	4,2	4,1
Jeg har så langt fått et godt inntrykk av det studieprogrammet jeg går på	4,4	4,2	-
Jeg opplever at overgangen til høyere utdanning så langt har gått bra	4,3	3,9	4,0
Jeg er mer motivert for mine studier nå enn før studiestart	4,1	3,7	-
Jeg opplever alt i alt å ha blitt tatt godt imot som ny student ved HiØ	4,4	4,1	4,3

Undersøkelsen viste også at de fleste respondentene fant nødvendig informasjon på høgskolens nettsider, samtidig som mange opplevde at høgskolens timeplansystem (TP) var lite brukervennlig og at det ble for mange plattformer å forholde seg til, hvor informasjonen ikke alltid korresponderte.

Over 600 av de nye studentene deltok på den digitale introduksjonsdagen og de som deltok oppgir at de hadde stort utbytte av webinarer. Det var også høy oppslutning om aktiviteter i studiestartuken med et faglig tilsnitt. Det var flere studenter enn tidligere som oppga at de deltok i fadderopplegget i 2021 og de vurderte selv at fadderuken var viktig for å bli kjent med HiØ og medstudenter.

Høsten 2021 var det for øvrig også et særskilt fokus på studiestart for studenter som skulle begynne på sitt 2.-5. studieår, ettersom mange studenter i lange perioder ikke hadde vært fysisk tilstede på campus eller opplevd en normal studiehverdag. I forbindelse med dette ble det utviklet en ressursbank knyttet til sosialisering og mottak av denne studentgruppen.

Tilbud til minoritetsspråklige studenter

Høsten 2021 kom det en rekke tilbakemeldinger både fra vitenskapelig og studieadministrativt ansatte som opplever utfordringer med minoritetsspråklige studenter, og som etterspør hvordan høgskolen kan følge opp disse på en bedre måte. Dette gjelder primært studenter med kort botid i Norge og svake norskkunnskaper, som gjør det utfordrende for studentene å følge undervisningen ved høgskolen. HiØ har per i dag ingen verktøy til å kartlegge studenters norskkunnskaper systematisk, annet enn en frivillig spørreundersøkelse om morsmål ved studiestart. Dette gjør det vanskelig å få oversikt over hvor mange studenter det dreier seg om. En undersøkelse i 2018 viste at i studentmassen ved HiØ har ca. 20 % norsk som andrespråk. Institusjoner med tilsvarende store grupper med minoritetsspråklige studenter har en lang rekke tiltak, mens HiØ så langt har vært tilbakeholdne med å sette i gang tiltak for denne gruppen.

Høgskolen har et viktig samfunnsoppdrag som innebærer å gi gode utdanningsmuligheter også for studenter med norsk som andrespråk. Språkutfordringer (både norsk og engelsk) er en tilbakevendende utfordring ved flere av høgskolens studieprogrammer, og særlig ved Fakultet for informasjonsteknologi, ingeniørfag og økonomi. Studenter med kort botid i Norge har et forenklet

krav til norsk i videregående skole, og det er behov for å kunne tilby (alene eller sammen med andre aktører) et tilbud som gjør denne studentgruppen bedre i stand til å delta i undervisning, for å sikre at de har reelle muligheter til å gjennomføre høyere utdanning. På bakgrunn av dette ble det høsten 2021 oppnevnt en arbeidsgruppe i Utdanningskvalitetsutvalget som skal se nærmere på problemstillingen og utforme konkrete tiltak, særlig for søkere og nye studenter. Problemstillingen er ikke særskilt for HiØ og gjelder også for sektoren for øvrig, slik at det er mulig å innhente erfaringer fra andre læresteder.

For øvrig har høgskolens bibliotek høsten 2021 samarbeidet med ansatte fra fagmiljøene og studieadministrasjon om en pilot for minoritetspråklige studenter. Alle studentene i første studieår på barnehagelærerutdanningen og vernepleierutdanningen har mottatt tilbud om kurs i akademisk skriving. Det ble gjennomført tre samlinger med varierende oppmøte og kurset fortsetter i 2022. Videre vil det bli gjennomført gruppe- og individuelle intervjuer for å få mer informasjon om hvilke tilbud minoritetsstudenter har behov for, som også skal bli et forskningsprosjekt.

Fakultetenes vurderinger

Ved **Fakultet for helse, velferd og organisasjon** er reduksjonen i søkertall noe man er bevisst på, men samtidig er det en trend som er tydelig i hele landet. Reduksjonen kan være en indikasjon på en normalisering i samfunnet etter pandemien som resulterte i rekordhøye søkertall til høyere utdanning i 2020. De fleste studieprogram ved fakultetet, med unntak av noen masterprogram, har fortsatt ventelister tross nedgangen i søkertall.

Ved oppstart høsten 2021 hadde man allerede vært gjennom halvannet år med pandemi. Situasjonen medførte utfordringer både i forhold til de nye studentene, men også for studenter som har vært berørt av pandemiens konsekvenser i store deler av studieløpet. Digital studiestart kombinert med mye digital undervisning har ikke gitt en optimal studiestart for de nye studentene og har vanskeliggjort opprettholdelse av samhold mellom studenter og tilhørighet til høgskolen, fagmiljøet og det studieprogrammet de går på.

På Masterstudium i klinisk sykepleie – Avansert klinisk allmennsykepleie viser søkertallene sett opp mot møtt-tall per 1.oktober 2021 at det er behov for tydeligere forankring i kommunehelsetjenesten både for å sikre gode søkertall, og at de studentene som allerede jobber i tjenesten ser at de har mulighet til å gjennomføre en masterutdanning ved HiØ. Det har vært fokus på markedsføring som et tiltak fra forrige års kvalitetsrapport, men samtidig ser man at det må rettes et større fokus mot arbeidsgivere, i hovedsak kommunehelsetjenesten, slik at arbeidsgivere ser gevinsten og mulighetene som ligger i å legge til rette for at deres ansatte kan gjennomføre en masterutdanning ved HiØ.

Ved **Fakultet for lærerutdanning og språk** ønsker man større rekruttering spesielt til Grunnskolelærerutdanning for trinn 1-7, til tross for at HiØ har gode søkertall sammenlignet med nasjonale søkertall til lærerutdanningene. Slik kandidatmåltallene er fordelt på trinn 1-7 og trinn 5-10 fra Kunnskapsdepartementet er man i dag avhengig av høye søkertall til Grunnskolelærerutdanning for trinn 5-10, for å kompensere for lave søkertall til trinn 1-7.

Fakultetet opplever utfordringer med inntakskvaliteten ved Bachelorstudium i barnehagelærerutdanning heltid og deltid. Studieprogrammet har kun generell studiekompetanse som opptakskrav og er derfor relativt lett å komme inn på sammenlignet med

Grunnskolelærerutdanning. Tallmaterialet viser at studiene har relativt lav poenggrense for søkere på førstegangsvitnemålskvote. Studiene har samtidig mange søkere og noen ganger ventelister. Det kan stilles spørsmål til motivasjon for en del av studentene som kommer inn, da flere har Grunnskolelærerutdanning som førsteprioritet, og ønsker å kunne kvalifisere seg for arbeid i skole ved å ta barnehagelærerutdanning og videreutdanninger (minimum 60 stp i undervisningsfag rettet mot barnetrinnet (1-4. trinn), eller 60 stp i spesialpedagogikk for undervisning i spesialpedagogikk (5-10. trinn). Det er også verdt å merke seg at barnehagelærerutdanning er det programmet ved fakultetet som har flest skikkethetsaker.

Søkertallene til Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU) har variert de siste årene. Opptaksmåltallet lå i mange år på 120 + samlet for heltid og deltid. Rundt 2015 ble det annonsert at opptakskravene ville øke til mastergrad (for alle fag bortsett fra praktisk-estetiske fag). Dette førte til en betydelig økning i antall søkere, som ønsket og trengte PPU for å kvalifisere seg for undervisning i grunn- og videregående skole. Opptaket og undervisningen ved fakultetet ble dimensjonert for dette. Etter at masterkravet ble innført i 2019, opplevde høgskolen en stor nedgang av kvalifiserte søkere, noe som var tilfelle også nasjonalt. Nedgangen var forventet, og søkertallene er nå oppadgående totalt sett for PPU. Fakultetet vurderer at utsikten til å komme tilbake til «normalen» som gode, med økt markedsføring av studiene.

Ved **Fakultet for informasjonsteknologi, ingeniørfag og økonomi** var det høsten 2021 første opptak til reviderte studieprogrammer innenfor ingeniørfagene, men nye navn og endret profil. Bachelorstudium i ingeniørfag – bygg endret navn til *bygg og miljø*, elektro til *elektro: elektronikk og grønn energi*, og maskin til *maskin: digital konstruksjon og robotikk*. Dette har foreløpig ikke hatt en klar effekt på rekrutteringen, og flere av ingeniørutdanningene har over tid hatt en nedgang i søking og møtt-tall.

Ingen av BA-programmene i ingeniørfag hadde ventelister ved opptak til studieåret 2021/2022. Dette gjelder både ordinært opptak og inntaksveiene tress- og y-vei. For flere av ingeniørutdanningene er det også utfordringer knyttet til inntakskvaliteten for de studentene som får opptak og det går mye ressurser ved Institutt for ingeniørfag til oppfølging av faglig svake studenter.

Bachelorstudium i økonomi og administrasjon var et nytt studium i 2019, og tidligere omfattet studieprogrammet også revisjon. Både Bachelorstudium i regnskap og bachelorstudium i økonomi og administrasjon har gode og stabile søker- og møtt-tall. Fakultetet opplever imidlertid at en del av studentene har språkutfordringer (som bl.a. skyldes kort botid i Norge), samt svake matematikkunnskaper.

Akademi for scenekunst har i perioden 2019-2021 hatt opptak til bachelorstudium i scenografi og bachelorstudium i skuespill i 2019 og Master in Performance og Master in Scenography i 2020. Akademiet har i dag 27 studenter rekruttert fra 11 land, og fire verdensdeler. Det er stor forskjell i søkertall til skuespill/performance og scenografi. Dette speiler den internasjonale situasjonen i feltet, og akademiets forventninger til søkertallene. For akademiet har det vært den tverrfaglige profilen relatert til scenografi i møte med skuespill/performance som har bidratt til at de har utviklet sin unike profil – nasjonalt så vel som internasjonalt.

Når det gjelder møtt-tall er det erfaringsmessig bare unntaksvis at studenter ikke møter opp til studiestart ved kunstutdanninger. Dette henger sammen med at det er svært vanskelig å komme inn på studiene, knyttet til opptaksprøver i flere omganger. Gjennom opptaksprøvene har akademiet kontroll på inntakskvaliteten, herunder faglig nivå, motivasjon, egnethet osv. Dette

bidrar til en større forutsigbarhet i møte med nye studenter ved studiestart sammenlignet med høgskolens øvrige utdanninger.

Akademiet rekrutterer studenter globalt, og for å sikre kvaliteten i studiet og læringsmiljøet er det essensielt å rekruttere studenter fra land og kulturer også utenfor den vestlige kulturkontekst. Den tverrkulturelle sammensetningen i studieprogrammene bidrar til å skape et unikt studiemiljø. Den økende andelen søkere fra land i Asia, Afrika, Mellom- og Latin Amerika til høgskolens kunstutdanninger er derfor svært positivt.

Oppfølgingspunkter for inntakskvalitet 2022/2023

- Ved studiestart 2022 vil mottak av nye studenter ved høgskolen være et særlig viktig fokusområde både for institusjonen og for fakultetene, for å sikre at studentene tidlig blir integrert i læringsmiljøet.
- Høgskolen bør, enten alene eller sammen med andre aktører, utvikle tilbud og ressurser for studenter med norsk som andrespråk og kort botid i Norge, med utgangspunkt i de utfordringene som spesielt Fakultet for informasjonsteknologi, ingeniørfag og økonomi melder om. Arbeidsgruppen oppnevnt av Utdanningskvalitetsutvalget bør prioritere dette arbeidet for å sikre at denne studentgruppen får bedre forutsetninger for å lykkes i høyere utdanning.
- HiØ må se nærmere på hvordan studenter som kommer rett fra videregående forberedes til høyere utdanning post-covid og særlig til skriftlig skoleeksamen.
- For Fakultet for helse, velferd og organisasjon er det i likhet med tidligere år behov for fokus på markedsføring og rekruttering til masterprogrammene, men spesielt fokus på Masterstudium i klinisk sykepleie – Avansert klinisk allmennsykepleie og programmets forankring i kommunehelsetjenestene.
- For Fakultet for lærerutdanninger og språk er det viktig å sikre god rekruttering til Grunnskolelærerutdanningene, spesielt for trinn 1-7.
- Det må gjøres rekrutteringstiltak knyttet til barnehagelærerutdanningen og Fakultet for lærerutdanninger og språk vil se nærmere på muligheten for å skjerpe opptakskravet til utdanningen nasjonalt.
- Det må legges til rette for utdanningstilbud på masternivå rettet mot barnehagen for å styrke kvaliteten i barnehagen, jfr. Kunnskapsdepartementets strategier.
- For språkstudiene fransk, tysk og spansk bør det innføres forkurs eller andre tiltak som øker studentens språkferdigheter før/ved studiestart. Fakultet for lærerutdanninger og språk har allerede et tilbud kalt «Pangstart i språk» som kan videreutvikles.

2. Studieprogramkvalitet

Definisjon av kvalitetsområdet

Studieprogrammets innhold skal være utformet i samsvar med de overordnede læringsutbyttebeskrivelsene i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk og oppbygningen av studiene skal gi en helhetlig sammenheng og progresjon. Det skal være god sammenheng mellom innhold, undervisnings- og læringsformer og vurderingsformer. Internasjonalisering skal være en del av utdanningen og undervisningen skal være forskningsbasert.

Kvalitet i studieprogram omfatter tydelig studieprogramledelse med definert ansvar for kvalitetsutvikling av studiet.

Studieprogramansvarlig skal sikre gode arenaer for å diskutere programmets utvikling slik at hele fagmiljøet, studenter, administrative støttetjenester og relevant arbeidsliv blir engasjert og har eierskap til utviklingen av studieprogrammet.

Situasjonsbeskrivelse for studieprogramkvalitet

Studentenes tilfredshet med studiekvaliteten

Studentenes tilfredshet med høgskolen og studieprogrammet de går på har tradisjonelt ligget jevnt høyt i Studiebarometeret, men det var en tydelig nedgang i 2021. Samlet score på hvordan høgskolens studenter oppfattet studiekvaliteten falt fra 4,06 i 2020 til 3,74 i 2021. Ikke uventet er nedgangen primært knyttet til utfordringer som skyldes pandemien, og studenter ved HiØ har vært hardere rammet av nedstengning enn studenter ved læresteder andre steder i landet, grunnet høyt smittetrykk i regionen. Det er samtidig variasjon i opplevd tilfredshet mellom studieprogrammene og ikke alle har opplevd de samme utfordringene ved overgangen til digital undervisning.

Det er særlig profesjonsutdanningene med ferdighetstrening og praksis som har opplevd de største utfordringene. Om lag halvparten av respondentene ved HiØ i Studiebarometeret 2021 var tilknyttet et studieprogram ved Fakultet for helse, velferd og organisasjon, og der særlig Bachelorstudium i sykepleie har hatt en nedgang i overordnet tilfredshet fra 4,2 i 2020 til 2,9 i 2021. Det studentene er minst tilfredse med er det manglende faglige og sosiale miljøet, samt den digitale undervisningen, og at dette går ut over deres motivasjon for studieinnsats. Høgskolen forventer at studentenes oppfatning av studiekvaliteten vil være tilbake på et mer normalt nivå når Studiebarometeret gjennomføres neste gang høsten 2022.

Arbeid med studieprogramkvalitet

I forbindelse med ny faglig organisering er det blitt flere nye roller i kvalitetsarbeidet, herunder prodekan for utdanning, instituttleder og undervisningsleder, og høgskolens kvalitetssystem er justert som følge av dette. Rollen som studieprogramansvarlig er også tydeliggjort, og kan ligge både hos instituttleder og undervisningsleder. Som følge av et betydelig antall nye ledere høsten 2021 ble det gjennomført opplæring i kvalitetsarbeid, med særlig fokus på rollen som studieprogramansvarlig, utvikling av nye studietilbud og revisjon av eksisterende studier. Det ble

Indikatorer for studieprogramkvalitet

- Undervisningen dekker sentrale deler av lærestoffet/pensum godt (Studiebarometeret)
- Den faglige sammenhengen mellom emnene i studieprogrammet (Studiebarometeret)
- Eksamener, innleveringer og andre vurderingsformer hittil i studieprogrammet har handlet om sentrale deler av lærestoffet (Studiebarometeret)
- Andel kvalifikasjoner med utveksling (Tableau)

også utarbeidet informasjonsmaterieil med fokus på de emneansvarlige sitt ansvar i revisjon av emnebeskrivelser.

I henhold til høgskolens kvalitetssystem skal alle emnebeskrivelser ved HiØ vurderes årlig for å se om det er behov for revisjon, og det opprettes studieprogramsekretariat for hvert studieprogram. I sekretariatet deltar både studieprogramansvarlig og nøkkelpersoner i studieadministrasjonen. Revisjonsperioden høsten 2021 ble naturligvis preget av mange nye studieprogramansvarlig med behov for både opplæring og administrativ støtte. Erfaringene tilsier at det er behov for at rådgivere i Seksjon for studieutredning og kvalitetsutvikling er enda tettere på revisjonsarbeidet ved instituttene, for å bidra til kunnskapsoverføring og kontinuitet. For neste revisjonsperioden er det ønskelig å ha et større og felles tematisk fokus i høgskolens revisjon av studieplaner og emnebeskrivelser, eksempelvis fokus på læringsutbyttebeskrivelser, arbeidskrav og vurderingsformer.

Pensumlistesystemet Leganto

Høgskolen har i løpet av 2021 gradvis tatt i bruk pensumlistesystemet Leganto. Systemet er et verktøy for studenter, forelesere og bibliotekarer som sørger for mer helhetlige pensumlister, enklere opprettelse og vedlikehold av pensumlister og enklere tilgang til dokumentene som inngår i pensumlisten. Leganto benyttes av en lang rekke universiteter og høgskoler, og er tett knyttet til biblioteksystemet Alma, søkesystemet Oria og læringsplattformen Canvas. Ved HiØ skal alle pensumlister fra høsten 2022 redigeres og publiseres i Leganto.

Ved overgangen til Leganto vil ikke lenger godkjenning av litteratur inngå som en del av revisjon av emnebeskrivelser. Fagmiljøene må derfor etablere nye rutiner og arenaer for å diskutere pensumlitteratur enn det som per i dag er beskrevet i høgskolens bestemmelser om studieplanrevisjon.

Programutvalg

Som del av revisjon av kvalitetssystemet i 2019 ble det besluttet at alle gradsgivende studieprogram ved HiØ skal ha et programutvalg. Programutvalget er et rådgivende utvalg for studieprogramansvarlig og dekan i arbeidet med utvikling av kvaliteten i studieprogram og studentenes læringsmiljø.

Det er varierende hvor langt fakultetene har kommet i arbeidet og det har vært krevende å få ordningen til å fungere godt. Perioden har vært preget av utskifting av mange studieprogramansvarlige, lange perioder med hjemmekontor og utelukkende digitale møter. De instituttene som har etablert programutvalg rapporterer også om utfordringer med studentrepresentasjon i utvalgene. Det bør derfor være fokus i tiden fremover på erfaringsutveksling på tvers av institutter og fakulteter for å se nærmere på hva høgskolen kan gjøre for å få ordningen til å fungere etter intensjonen. Det kan være behov for å se nærmere både på mandatet for programutvalget og å utarbeide et årshjul som utvalgene kan jobbe etter og Utdanningskvalitetsutvalget bør ha en sentral rolle i dette arbeidet.

Internasjonalisering og studentutveksling

Som en viktig del i arbeidet med å sikre kvalitet i utdanningene jobber HiØ med å videreutvikle det internasjonale samarbeidet. Dette omfatter bl.a. avtaler om student- og ansattmobilitet og samarbeid om studier og prosjekter. For en nærmere beskrivelse av utviklingsprosjektene vises det til høgskolens årsrapport til Kunnskapsdepartementet for 2021.

Studentutvekslingen ble også i 2021 rammet av pandemien og da spesielt antall utreisende studenter. Til tross for dette økte antall innreisende med 65 % fra 2020 til 2021 og antallet var høyere enn i 2019. HiØ mottok 76 studenter, hvorav 75 innenfor Erasmus+ og én innenfor EØS-midlene. Isolert sett er antall innkommende utvekslingsstudenter på 76 i 2021 gledelig. Til en viss grad skyldes nok dette at smittesituasjonen i Norge var bedre enn i mange andre land, men det kan også gi en pekepinn på at situasjonen er i endring til det bedre igjen.

Antall utreisende utvekslingsstudenter falt betydelig både som følge av usikkerhet og at HiØs ledelse kansellerte utveksling utenfor Europa i høstsemesteret. Av 13 studenter som utvekslet, var ti innenfor Erasmus+. Andel utreisende utvekslingsstudenter på Erasmus+ av totalt antall studenter falt fra 0,24 i 2019 til 0,18 i 2020 og til 0,15 i 2021. Koronasituasjonen påvirket antall utreisende utvekslingsstudenter i 2021 i betydelig grad. Det var mange søkere, men mange studenter trakk seg på grunn av usikkerheten rundt den pågående pandemien. Det lave tallet for utreisende skyldes dels restriksjoner på utreise, men er nok også påvirket av lav motivasjon for utveksling til områder med mye smitte.

Under pandemien har HiØ benyttet anledningen til å se nærmere på organiseringen av internasjonaliseringsarbeidet. Det ble derfor nedsatt en prosjektgruppe som har jobbet med organisering, roller og ansvar i ny faglig organisering. Det varierer hvordan arbeidet med internasjonalisering har vært organisert ved høgskolens fakulteter og akademiet, i hvilken grad det har vært utnevnt en internasjonal koordinator og hvor mye ressurser som har vært satt av til arbeidet. Formålet med prosjektet var å fremme forslag som vil styrke arbeidet innenfor internasjonalisering i ny faglig organisering. Som en oppfølging av prosjektet, blir det etablert et internasjonalt team på hvert fakultet som ledes av prodekan for utdanning. I tillegg til internasjonale koordinatorene fra fagsiden vil disse teamene også inkludere ansatte fra sentrale administrative seksjoner. Det er også sentralt å sikre at det i disse teamene jobbes helhetlig med løsninger som omhandler både utdanning og forskning.

Fakultetenes vurderinger

Ved **Fakultet for lærerutdanninger og språk** var det i Studiebarometeret 2021 relativt gode resultater på indikatorene knyttet til studieprogramkvalitet. Studentene svarer at spesielt eksamener, innleveringer og andre vurderingsformer hittil i studieprogrammet har handlet om sentrale deler av lærestoffet.

Fakultetet arbeider kontinuerlig med sammenheng og progresjon i studieprogrammene, slik at studentene skal oppleve helhetlige og profesjonsrelevante utdanninger. Som oppfølging av høgskolens revisjon av kvalitetssystemet i 2019 har fakultetet etablert programutvalg for alle sine studier, til tross for at det har vært utfordrende å rekruttere representanter. Alle profesjonsutdanningene har i tillegg egne program møter, trinnkoordinatormøter og andre møtearenaer der studieprogrammet og dets utvikling diskuteres.

Lærerutdanningskoleprosjektet og Lærerutdanningsbarnehageprosjektet bidrar til å styrke samarbeidet mellom praksisfeltet og høgskolen i PPU, Grunnskolelærerutdanningen og barnehagelærerutdanningen. I tillegg har man også arenaer der studieprogrammene samarbeider med tilskuddsordningene for kompetanseutvikling i barnehagen og skolen om det doble formålet, dvs. kompetanseheving i praksisfeltet og samtidig styrke den praksisnære undervisningen i programmene.

For å øke praksisrelevansen fokuseres det også på hospiteringsordning i praksisfeltet/arbeidslivet, samt stor deltakelse i tilskuddsordningene. I samarbeid med Lærerutdanningsprosjektet har Grunnskolelærerutdanningene og PPU lyst ut deltidsstillinger på 20 % rettet mot lærere i skolen og de som ansettes vil gå i kompaniskap med høgskolens lærerutdannere.

For fakultetet er det viktig at utdanningsprogrammene er fremtidsrettet og tilpasset dagens og morgendagens kompetansebehov. Utviklingsprosjektet DigiLU bidro til å øke den profesjonsfaglige digitale kompetanse for mange ansatte ved fakultetet. Det er imidlertid behov for kontinuerlig oppdatering, også etter DigiLU, og nyansatte har ikke nytt godt av prosjektet. Det arbeides med å legge til rette for at ansatte får mulighet til å styrke sin profesjonsfaglige digitale kompetanse, slik at studentene får dette i sin undervisning. Det arbeides tett med Læringsstøttesenteret, for å benytte de ressursene og den kompetansen som finnes der. Det vil også bli jobbet systematisk med å implementere bruken av Læringsverkstedet i alle fag. Også nettbaserte studier må ha en god pedagogisk og fagdidaktisk undervisning, slik at studentene opplever underviserne som gode rollemodeller og at det er god sammenheng mellom teori og praksis. Dette er et område fakultetet vil utrede og følge opp.

Ved **Fakultet for helse, velferd og organisasjon** har det å opprettholde studieprogramkvaliteten vært utfordrende som en følge av pandemien. Både undervisningsaktiviteter og vurderingsformer er endret som følge av nedstengingen. Digital undervisning har vært hovedsakelig vært benyttet under nedstenging og det har vært utfordrende for både studenter og ansatte å tilpasse seg endringer i undervisningsaktiviteter, med uforutsigbar veksling mellom stengt og åpnet campus.

Erfaringsmessig har det tatt lenger tid å få studenter tilbake til fysisk undervisning enn forventet. På tross av utfordringene har det vært lite endringer i frafallsprosent, dette er nærmere beskrevet under «Resultatkvalitet». Ansatte har vist stor omstillings-, og gjennomføringsevne og bidratt til gode løsninger for å sikre studiekvaliteten.

Endringene og omstillingene som følge av pandemien kom i tillegg til at mange av fakultets studieprogram er omarbeidet og revidert etter nye forskrifter. Det at undervisningsansatte har måtte forholde seg til studenter i to ulike studieplaner, både den som fases ut og den nye, er en ekstra utfordring som tidvis oppleves krevende. Fagmiljøene har jobbet godt og gjør en betydelig innsats for å innarbeide de nye studieplanene.

Ved **Fakultet for informasjonsteknologi, ingeniørfag og økonomi** er det innført fordypninger i flere av programmene ved Institutt for informasjonsteknologi og kommunikasjon og ved Institutt for ingeniørfag. Formålet med disse endringene har vært å tydeliggjøre sammenhengen mellom emnene i studieprogrammene, og for å gjøre det enklere å markedsføre programmene til målgruppen. Studiebarometeret gjennomføres i andre studieår, så det er ikke lett å se resultatene av disse endringene for 2021.

Når det gjelder studentenes tilbakemeldinger knyttet til vurderingsformer og pensum skiller Master in Applied Computer Science seg negativt ut på dette området, noe som er overraskende for fakultetet gitt at programmet for kun få år siden var blant de aller beste i landet. Lavere antall studenter og lav responsrate i Studiebarometeret 2021 kan muligens forklare noe av endringen. Instituttet gjennomfører fokusintervjuer med studentene for å få et bedre inntrykk av utfordringene. Det er gledelig å se at Master in Green Energy Technology får gode tilbakemeldinger her på dette området, med en søkermasse som på mange måter ligner Master in Applied Computer Science.

Oppfølgingspunkter for studieprogramkvalitet

- Seksjon for studieutredning og kvalitetsutvikling bør følge opp de tilbakemeldingene som kom fra studieprogramansvarlige under en felles erfaringsutveksling om arbeidet med studieplanrevisjon høsten og vinteren 2021.
- Det foreslås å ha et felles, tematisk fokus i høgskolens revisjon av studieplaner og emnebeskrivelser høsten 2022, eksempelvis fokus på læringsutbyttebeskrivelser, arbeidskrav eller vurderingsformer. I 2021 var det for øvrig 10 år siden innføringen av Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR). Samtidig ble det innført læringsutbyttebeskrivelser (LUB) for alle utdanninger. I lys av NOKUTs evaluering av NKR bør det rettes fokus mot utforming av LUB'er ved HiØ.
- Alle fakultetene ønsker at det gjøres en vurdering av om HiØ kan tilby emner av mindre omfang (3/5/7,5 studiepoeng), slik at relevante studier og emner kan tilbys i mindre enheter (microcredentials), spesielt etter- og videreutdanninger. HiØ har i dag en praksis som sier at 10 studiepoeng er minste omfang på et emne i et ordinært studieprogram. Spesielt for de rammeplanstyrte utdanningene, men også for andre programmer skaper dette utfordringer når det gjelder fleksibilitet i studieløp. Det gjør det også vanskeligere med innpassing og videre studieløp i tilknytning til institusjoner som opererer med både 5 og 7.5 studiepoeng i sine emner. Fakultetene melder om at det er behov for at HiØ revurderer sin egen praksis, og skaper et større handlingsrom i det enkelte studieprogram.
- Lærerutdanningsprosjektet og Lærerutdanningsbarnehageprosjektet 2025 gir Fakultet for lærerutdanninger og språk handlingsrom til å styrke studieprogramkvaliteten og gjennomføre kompetanseheving for ansatte i Grunnskolelærerutdanningen, barnehagelærerutdanningen og PPU. Ordningene skal bidra til bærekraftige strukturer, som bidrar til å styrke programmene på lang sikt. Derfor vil dette også være et kontinuerlig arbeid, som krever langsiktig finansiering etter at prosjektene er avsluttet.
- Oppdatert profesjonsfaglige digital kompetanse fordrer kontinuerlig kompetanseheving og faglig oppdatering av ansatte, slik at de kan gi nødvendig og oppdatert kunnskap videre til studentene. Det blir derfor viktig å utvikle strukturer som kan ivareta dette, med blant annet kontinuerlig oppdatering av Læringsverkstedet. Fakultet for lærerutdanninger og språk melder om at det er behov for strategiske midler til dette. Profesjonsfaglige digitale kompetanse bør forøvrig inngå i Kunnskapsdepartementets forskrift om rammeplaner for lærerutdanningen.
- Som en følge av flere samarbeidsavtaler innen Erasmus+, hvor gjensidig studentutveksling er intensjonen, ser Fakultet for helse, velferd og organisasjon behov for en tydeligere forankring av internasjonalisering i samarbeidsavtaler med praksistilbydere. De fleste studentene som reiser på inn- og utveksling innen fakultetets studieportefølje er på praksisopphold. For å øke innveksling innen teoriemner må fakultetet utvikle flere relevante emner på engelsk som tilbud til internasjonale studenter. Det må arbeides med høgskolens nettsider for å synliggjøre studieprogrammene og relevante emner på engelsk. Det er også behov for en tydeligere markedsføring mot internasjonal utdannings- og forskningsmiljøer.
- Ved Fakultet for informasjonsteknologi, ingeniørfag og økonomi er studiekvalitet og gjennomstrømming et av fokusområdene i fakultetets aktivitetsplan for 2022. Enkelte områder fordrer et tettere samarbeid mellom instituttene, og det kan være gode effekter å hente ved undervisnings- og kompetansesamarbeid. Under temaet "felles fakultetskultur" i fakultetets aktivitetsplan inngår relevante aktiviteter på dette området.

3. Læringsmiljøkvalitet

Definisjon av kvalitetsområdet

Studentene skal ha et trygt og godt studiemiljø slik at alle gis best mulig forutsetninger for å oppnå studietilbudets forventede læringsutbytte. Læringsmiljøkvalitet omfatter derfor en rekke faktorer som danner grunnlaget for studentenes læring, herunder fysiske-, psykososiale-, organisatoriske-, digitale og pedagogiske forhold. Disse forholdene glir ofte over i hverandre og virker alle inn på studentenes studiesituasjon.

Det organisatoriske læringsmiljøet skal utformes slik at det bidrar til gode systemer for medvirkning, tilbakemelding og oppfølging av studentene. De pedagogiske rammebetingelsene skal fremme studentenes læring gjennom hensiktsmessig form, innhold og rammer. Det fysiske læringsmiljøet skal utformes slik at det skaper gode og inkluderende læringsarenaer. Det psykososiale læringsmiljøet skal styrke forhold som kan påvirke studentenes gjennomføringsevne og opplevelse av trivsel og helse. Det digitale læringsmiljø handler om faktorer som berører bruk av IKT i læring, hvordan bruk av IKT påvirker læreprosessen for studentene og hvordan IKT brukes, integreres og utnyttes som en del av den pedagogiske virksomheten innen hvert enkelt fagområde.

Indikatorer for læringsmiljøkvalitet

- Medvirkning og tilbakemelding (Studiebarometeret)
- Fysisk læringsmiljø og infrastruktur (Studiebarometeret)
- Organisering (Studiebarometeret)
- Faglig og sosialt miljø (Studiebarometeret)
- Avviksmeldinger (Si ifra)

Situasjonsbeskrivelse for læringsmiljøkvalitet

Læringsmiljøutvalget

Læringsmiljøbegrepet har fått en ny og utvidet betydning i revisjonen av universitets- og høyskolelov i 2021. Lovens § 4-3 definerer læringsmiljø som «de forholdene som virker inn på studentenes muligheter til å tilegne seg kunnskap, og som er av betydning for studentenes fysiske og psykososiale helse. I et helhetlig læringsmiljø inngår fysiske, digitale, organisatoriske, pedagogiske og psykososiale forhold som del av det helhetlige læringsmiljøet.» Betydningen av de ulike aspektene ved læringsmiljøet som en viktig rammefaktor for studentenes læring, er allerede inkludert i høgskolens kvalitetssystem.

Læringsmiljøutvalget har fungert tilfredsstillende i 2021, både i perioden med student og ansatt som utvalgsledere. Utvalget har hatt mange saker til behandling, hvor leder, nestleder og sekretær har hatt arbeidsutvalgsmøter i forkant av hvert møte for å sikre både god saksforberedelse og studentmedvirkning. Utvalget har videre etablert en god systematikk for innhenting av informasjon knyttet til gjennomførte prosjekter og tiltak, hvor høgskolens ulike administrative avdelinger og Studentsamskipnaden i Østfold bidrar i henhold til sine ansvarsområder. Videre opplever utvalget det som meningsfullt å få mulighet til å komme med innspill knyttet til ulike høringer, hvor gjennomslag for både satsningsområder og orienteringer i utvalgsmøter er andre faktorer som bidrar til god kunnskap og medvirkning.

Gjennom dialogmøter med fakultetene i 2019 opplevde utvalget å få økt kunnskap om det lokale læringsmiljøet, og anså det derfor som viktig å videreføre denne ordningen. Dialogmøte med fakultetene ble gjennomført våren 2022, og omhandler arbeidet som har foregått i perioden etter forrige møte. Formålet med dialogmøtet var å holde seg oppdatert om læringsmiljøarbeid som

foregår på høgskolens tre fakulteter, samt å «bli klokere sammen» og fokusere på arbeid med læringsmiljø i fellesskap. Den følgende redegjørelsen for høgskolens arbeid med det fysiske, digitale, organisatoriske, pedagogiske og psykososiale læringsmiljøet baserer seg både på fakultetenes kvalitetsrapporter og Læringsmiljøutvalgte dialogmøte med fakultetene.

Det fysiske læringsmiljøet

Når det gjelder det fysiske læringsmiljøet jobbes det kontinuerlig sammen med Statsbygg og Værste AS med å sørge for at høgskolens lokaler overholder de standarder som til enhver tid er satt for tilgjengelighet og universell utforming.

I dialogmøte med fakultetene ble det rettet fokus mot forholdene ved studiested Fredrikstad, både av studenter og ansatte tilknyttet studiestedet. Det er mye gammel bygningsmasse med begrensinger i funksjonalitet. Det oppleves som krevende å være i enkelte deler av bygningsmassen. Det er blant annet mottatt klager på manglende grupperom og at det mangler gode ergonomiske steder å sitte. Videre er det for få store undervisningsrom, med tanke på de store kullene man har ved enkelte av studiene. Forelesninger for større grupper har blitt løst ved at det brukes to rom, der det er videooverføring, men her er det ikke toveis-kommunikasjon. Det er også få sosiale plasser der studentene kan «henge» ved studiested Fredrikstad, og man arbeider derfor for å skape noen slike soner.

Høsten 2021 åpnet det nye og topp moderne simulerings- og ferdighetssenteret SimFredrikstad som gir en unik mulighet for et levende læringsmiljø det målet er å lære av og med hverandre. Dette er en øvingsarena som er tilrettelagt for undervisning, tverrfaglig samarbeid, ferdighetstrening, simulering og egentrening. Senteret er utstyrt med ulike treningsdukker, simulatorer, tekniske- og velferdsteknologiske hjelpemidler, medisinsk teknisk utstyr, og utstyr for kommunikasjon og veiledning og er mye i bruk på fakultets studieprogram. Grunnet smitteverntiltak og restriksjoner var det gjennom 2021 kun delvis mulig å gjennomføre simuleringsundervisning og ferdighetstrening og ta SimFredrikstad i bruk i undervisningen, og da i all hovedsak kun i mindre grupper.

Ved studiested Halden er luftkvalitet og klager over for lav temperatur noe som går igjen i meldinger fra studentene. Auditorium 5 er utfordrende å sitte i og det er ikke universelt utformet. Det er dårlig plass og oppleves som ubehagelig å bruke. Det er forøvrig få grupperom. Dersom man vil sitte i de mer åpne «boksene» rundt på campus, kan det være veldig lytt og vanskelig å få arbeidsro.

Ved Fakultet for lærerutdanninger og språk er det startet opp et arbeid for å lage arbeidsplasser for masterstudenter. Det bør generelt lages flere fleksible arbeidsplasser for studenter rundt på studiestedene.

Gode arbeidsplasser og fysisk tilhørighet for studenter er en viktig komponent i læringsmiljøkvaliteten. Fysisk avstand mellom studenter og ansatte kan være en faktor. Også tilgang til laboratoriefasiliteter er viktig i flere av studieprogrammene ved Fakultet for informasjonsteknologi, ingeniørfag og økonomi.

Kollektivtrafikk til og fra studiestedene, men også mellom studiestedene, oppleves ikke som tilfredsstillende i dag. I Halden har høgskolen hatt en årelang dialog med både trafikkselskapet, kommune og fylkeskommune for å forbedre kollektivtilbudet, uten at dette har gitt resultater så langt. Selv om det er tydelige ambisjoner både lokalt og nasjonalt for å øke antall kollektivreiser, har utviklingen av tilbudet knyttet til høgskolen campus snarere blitt redusert de siste årene (eks.

bortfall av ekspressbusser). Det kan derfor ikke kan forutsettes at det vil komme nye kollektivtilbud fra Østfold kollektivtrafikk (ØKT), og HiØ må fortsette å legge press på ØKT, slik at flere studenter og ansatte har mulighet til å reise kollektivt til campus og at det finnes reelle alternativer til å bruke privat bil. I tillegg bør tilbudet om transport mellom campus og jernbanestasjonen i Halden videreføres, samt at det bør vurderes å opprette et tilsvarende tilbud i Fredrikstad, og da gjerne i samarbeid med virksomheter som ligger i nærheten av HiØ på Kråkerøy. ØKT har allerede et tilbud i dag om gratis shuttlebuss mellom togstasjon og sentrum som bør vurderes.

Det digitale læringsmiljøet

En viktig problemstilling som har oppstått etter situasjonen med COVID-19, er forholdet mellom fysisk og digital undervisning. Studentene har forskjellige behov og ønsker, og selv om mange ønsker å prioritere fysisk oppmøte, kan andre studenter heller ønske digital undervisning pga. transportutgifter, sykdom, et ønske om fleksibilitet i hverdagen etc.

Undervisningen ved HiØ skal som hovedregel være fysisk etter at studiestedene åpnet opp igjen, men det er fortsatt mange ansatte som gjennomfører digital undervisning. Høgskolen ønsker flest mulig studenter tilbake til campus for å skape et miljø og godt faglig samarbeid. Samtidig er både studenter og ansatte blitt vant til digitale løsninger og fleksibiliteten det gir den enkelte. Mht. eventuelle hybride løsninger må det tas hensyn til at det er annerledes å lage innhold for digital undervisning og for fysisk undervisning.

Studentene har ulike erfaringer med og ønsker om digital undervisning under pandemien, som også gjenspeiler seg i ønske om å fortsette med digital undervisning etter gjenåpning. F.eks. er flere av høgskolens masterstudenter fornøyde med digital undervisning og vil gjerne fortsette med dette. Studier med en overvekt av yngre studenter og lenger profesjonsprogram, melder om lite tilfredshet med digital undervisning, og har en stor overvekt av studenter som ønsker seg tilbake til campus. Et paradoks i så måte, er at enkelte studieprogrammer opplever at når det settes opp undervisningstilbud/-aktiviteter som studenter etterspør, uteblir studentene fra disse tilbudene, både digitale og ikke digitale, så lenge de ikke er obligatoriske.

Det er også viktig å tenke på digital undervisning som en tilrettelegging for studenter som ikke kan møte opp til fysisk undervisning grunnet sykdom, særlig i de emnene der det er krav om oppmøte. Mange studenter med tilretteleggingsbehov kan ha god nytte av opptak av undervisning slik at de kan se den flere ganger. Fakultetene har ingen rutine for dette i dag, og det er opp til hver enkelt underviser om det er i orden å gjøre opptak. Opptak kan samtidig gjøre at andre studenter vegrer seg for å stille spørsmål under undervisningen, og at undervisningen blir preget av mer monolog.

Når det gjelder bruk av læringsplattformen Canvas virker både studenter og ansatte tilfreds med løsningen. For studentene kan det oppleves som i overkant mye varslinger i Canvas, særlig der de får samme informasjon både i Canvas og på e-post. Læringsmiljøutvalget foreslår en standard for hvordan Canvas-siden for et emne skal utformes, ettersom det i dag er opp til den enkelte emneansvarlig hvordan siden skal utformes og studentene kan oppleve at det er lite gjenkjennbart fra emne til emne. Tilbakemeldinger fra høgskolens undervisere tilsier at plattformen fungerer fint til formålet, men at ved feil eller mangler er det vanskelig å få rettet dette opp hos leverandør, ettersom de leverer en løsning til hele UH-sektoren. Canvas legger for eksempel ikke godt nok til rette for digitale møter med studenter. Det er beklagelig at flere hjelpemidler, som Kahoot, Discord etc. ikke er GDPR-godkjent, ettersom de fungerer godt i undervisningen. Ansatte som ønsker å

benytte nye digitale verktøyer i undervisningen oppfordres til å benytte Læringsstøttesenteret ved HiØ.

Det organisatoriske læringsmiljøet

Studentene medvirker til utforming av studiene ved at det gjøres justeringer underveis, og at det gjøres emneevalueringer. Fakultetene opplever at de lytter til studentene, men der det gjøres i etterkant vil de aktuelle studentene ikke merke forbedringen, og den vil først bli gjeldende for kommende studenter.

Det organisatoriske læringsmiljøet i alle studieprogrammer skal utformes slik at det bidrar til gode systemer for medvirkning, tilbakemelding og oppfølging av studentene (gjennom f.eks. programutvalg, program- og emneevalueringer, studenttillitsvalgte og møter med studentrådet). Imidlertid er det slik at ikke alle innspill fra studenter kan imøtekommes umiddelbart, da de f.eks. krever endringer i emne- og/eller studieplaner, som tar tid. Innspill kan også gå på tvers av forskrifter, rammeplaner etc., og således ikke imøtekommes i det hele tatt. Etter høgskolens vurdering har studenter gode muligheter for medvirkning, men mangler noen ganger forståelsen for hvordan medvirkningen fungerer i praksis og benytter seg ofte ikke av de allerede etablerte medvirkningsarenaene. Studenter gir uttrykk for at medbestemmelse skjer først når programmet endres slik at det kommer dem til gode samme året. Dette indikerer at det bør settes av mer tid i studiet (innledningsvis og underveis) til informasjon om hva studentene har mulighet til å påvirke underveis i studieåret, medvirkningskanaler og hvilke endringer som er gjort etter medvirkning fra tidligere studenter.

Ved Fakultet for lærerutdanninger og språk legger de til rette for en såkalt Åpen dør-politikk, slik at studenter kan ta kontakt med undervisere ved behov. De praktiserer mottoet Tett på – som karakteriserer kontakt med og fokus på tett kontakt mellom alle aktører som inngår i et studieprogram (studenter, undervisere og forskere, praksisfelt og ledelse). Gjennom dette får studentene mulighet til å komme med løpende evaluering av studiene, i tillegg til de etablerte evalueringsordningene. I denne forbindelsen er det viktig at studentene er kjent med og benytter etablerte rutiner og kanaler for tilbakemeldinger og innspill.

En annen viktig måte for studentene å melde fra er å benytte høgskolens tilbakemeldings og avvikssystem «Si ifra.» En gjentakende problemstilling er at høgskolens studenter ikke er godt nok kjent med ordningen eller at de er redde for at det skal slå tilbake på dem selv dersom de melder ifra. Høgskolen er opptatt av studenter ikke skal være redd for å melde ifra og at studentene i større grad må informeres om denne muligheten og at det ikke får konsekvenser for dem dersom de benytter den (ordningen kan også benyttes anonymt). Samtidig skal det å melde fra gjennom «Si ifra» helst være siste utvei, altså at man bør prøve å løse problemet på lavest mulig nivå i organisasjonen. Dersom saken ikke lar seg løse med dialog bør «Si ifra» benyttes. Studenttillitsvalgte skal bistå medstudenter studentene som ønsker å melde fra og veilede om korrekt tjenestevei.

Tabell 2. Oversikt over innkommende meldinger gjennom Si ifra i 2021

Kategori	Antall saker
Annet	8
Bygg, uteområder og installasjoner	24
Personopplysninger	3
Psykososialt	6
Service	4

Undervisning	29
Fusk	1
TOTALT 2021	75

I 2021 ble det opprettet et eget «Si ifra»-team, med medlemmer både fra Seksjon for studieutredning og kvalitetsutvikling og Seksjon for HR, som administrerer innkommende meldinger. I tillegg ble en ny skjema-løsning, som er integrert med saksbehandlingssystemet P360, innført. Det kom totalt 75 meldinger gjennom Si fra i løpet av 2021. Til sammenligning var det 48 meldinger i 2020. Etter endringer i behandling av saker for 2021 er disse kategorisert etter andre kriterier enn tidligere, for å tydeliggjøre hvem som har ansvar for oppfølging av sakene.

Det pedagogiske læringsmiljøet

Læringsmiljøutvalget mener det bør jobbes mer for en felles pedagogisk kultur på instituttene og fakultetene, slik at det oppleves som mer helhetlig, både for studenter og ansatte.

Når det gjelder vurderingsformer, må de være i samsvar med læringsutbyttet, slik at de på en god måte kan måle om studenten har tilegnet seg dette. Enkelte institutter bør jobbe mer med å variere vurderingsformene, forutsatt at dette er hensiktsmessig.

Det psykososiale læringsmiljøet

Det har av flere årsaker vært iverksatt få læringsmiljøtiltak under pandemien, til tross for at det har vært en vilje både hos ansatte og studenttillitsvalgte. Under nedstengningen forsøkte man flere sosiale tiltak, men erfaringen var at det ikke var så lett å rekruttere studentene, særlig der tiltakene måtte være digitale. Mange studenter var allerede digitalt trøtte. Høgskolen har også fått tildelt midler fra Kunnskapsdepartementet til dette formålet og ved Fakultet for informasjonsteknologi, ingeniørfag og økonomi skal man også i 2022 forsøke å iverksette tiltak som fremmer et godt læringsmiljø, herunder linjeforeninger, aksjeklubb, konkurranser, aktiviteter tilknyttet Makerspace etc.

Ved Fakultet for helse, velferd og organisasjon har det vært hyppige møter med studentrådet, ettersom fakultetet mener det er at studentene selv kommer med tiltak og innspill og at høgskolen forsøker å bistå med å få dette realisert, for eksempel ved studieturer, linjeforeninger, arrangementer på campus etc. Det er viktig at høgskolens ledelse og studenttillitsvalget samarbeider om å komme i gang igjen med sosiale tiltak etter pandemien. Et tiltak som er svært positivt evaluert av studentene er Studentsamskipnaden i Østfold (SiØ) sitt tilbud om gratis frokost på campus.

Også Fakultet for lærerutdanninger og språk er opptatt av at sosiale tiltak tar utgangspunkt i hva studentene ønsker å delta på og at arrangementer som settes i gang av høgskolens ledelse fort blir for toppstyrt og ikke nødvendigvis noe som studenter identifiserer seg med eller ønsker å delta på. Studentparlamentet oppfordres til å kartlegge studentene behov og søke nødvendige midler fra høgskolen.

Oppfølgingspunkter for læringsmiljøkvalitet

- Det oppleves av både studenter og ansatte at følelsen av tilhørighet til studentmiljø, studieprogram og lærested har blitt redusert gjennom pandemien, spesielt i studieprogram med store kull. Dette synliggjør behovet for målrettede tiltak og behovet for

å få studentene tilbake på campus. Balansen mellom bruk av digitale og fleksible undervisningsformer sett opp mot behovet for et fysisk læringsmiljø vil være et hovedfokus i tiden framover.

- Det er tydelig i tilbakemeldinger og evalueringer både fra ansatte og studenter at infrastrukturen på campus Fredrikstad har behov for oppgradering. Det meldes om for liten tilgang på grupperom, undervisningsrommene er lite fleksible og den digitale infrastrukturen vanskeliggjør ofte hensiktsmessig digital undervisning – spesielt i situasjoner der campusbasert og digital undervisning må kombineres.
- Det har gjennom pandemien vært krevende å rekruttere studenter til studentråd og de ulike råd og utvalg ved fakultetene. Det er også generelt sett krevende å få høy svarprosent på emneevalueringer og Studiebarometer. Gjennom 2021 var dette et tilbakevendende tema i møter mellom fakultetene og studentdemokratiet. Situasjonen oppleves for øvrig å være i utvikling til det bedre.
- Campusutviklingsprosessen vil være vesentlig for å ivareta behovet for en fremtidsrettet campus som legger til rette for tidsriktig undervisning av høy kvalitet med de krav til studentaktivitet og fleksibilitet høgskolen ønsker. I campusutviklingsplanene som det arbeides med er det avgjørende at hensyn til faktorer som påvirker læringsmiljøkvaliteten.
- Læringsmiljøutvalget etterlyser et institusjonelt rammeverk for å ivareta universell utforming, og god støtte til ansatte i å oppfylle de krav som gjelder i å utarbeide godt undervisningsmaterieil.
- Det er behov for bedre samhandling og kommunikasjon innad i høgskolens organisasjon mellom studieadministrasjonen og fakultetene. Det gjelder studentsaker som saksbehandling av endringer i studieløp og tilrettelegging, men vil også være viktig i overføring av kunnskap og kompetanse til nye ledere i kvalitetsarbeidet med blant annet studieplanarbeid og studieplanrevisjoner.

4. Undervisningskvalitet

Definisjon av kvalitetsområdet

God undervisningskvalitet skapes i møtet mellom underviser og student, og omfatter kvaliteten på de aktivitetene som skal bidra til studentenes læring. Et godt kvalifisert fagmiljø med høy faglig og pedagogisk kompetanse og et godt samarbeid med arbeidslivet, er en forutsetning for dette.

Undervisningen skal motivere studentene ved at det er godt samspill mellom undervisnings- og forskningstilsatte og studenter. Undervisningen skal være godt planlagt, relevant og forskningsbasert og digitalisering skal inngå som en naturlig del. Det skal være gode rutiner for tilbakemelding, vurdering, veiledning og oppfølging av studenter som sikrer at de får nødvendig kunnskap for å oppnå læringsutbyttene i studiet. Studentene skal få en tilnærming til læring som understøtter livslang læring i et arbeids- og samfunnsnivå i stadig endring – de skal lære å lære.

Ekstern veiledet praksis er en viktig arena for studenter som skal lære ferdigheter, integrere kunnskap og utvikle holdninger i fremtidig yrkesrolle. Fakultetene har ansvar for å utvikle samarbeidsfora og prosedyrer for kvalitetssikring av veiledet praksis i alle studier der praksis er læringsarena.

Indikatorer for undervisningskvalitet

- faglig årsverk med førstekompetanse
- faglig tilsatte professorer og dosenter
- antall studenter per faglig årsverk
- faglige årsverk vurdert som merittert underviser

Situasjonsbeskrivelse for undervisningskvalitet

Faglige årsverk og kompetanse

Som høgskolens Tilstandsmelding 2021 viser har høgskolen har over tid bygget opp en fagstab med betydelig formell kompetanse. Andel førstekompetente ligger høyere enn gjennomsnittet for akkrediterte høyskoler, men noe lavere enn gjennomsnittet for alle institusjoner. Andel årsverk i professor-/dosentstillinger har de siste tre årene vært på i overkant av 16 %. Det er noe høyere enn gjennomsnittet for akkrediterte høyskoler. I høgskolens årsrapport til Kunnskapsdepartementet for 2021 ble det beskrevet at høgskolen har en god balanse i kompetansesammensetningen generelt, men at det er enkelte som fagmiljø fortsatt sårbare når det gjelder faglig sammensetning og robusthet.

Tabell 3. Antall førstestillingskompetente fordelt på enhet

Fakultetsnavn	2021	
	Førstestillinger	Faglige årsverk
Akademi for scenekunst	4,8	7,8
Fakultet for helse, velferd og organisasjon	64,26	113,71
Fakultet for informasjonsteknologi, ingeniørfag og økonomi	55,17	96,22
Fakultet for lærerutdanninger og språk	91,79	161,6

For å se utvikling i andel førstestillingskompetente over tid vises det til høgskolens Tilstandsmelding for 2020, som viser andelen ved de tidligere fagavdelingene.

Tabell 4. Faglig tilsatte professorer og dosenter

Fakultetsnavn	2021
	Årsverk
Akademi for scenekunst	4
Fakultet for helse, velferd og organisasjon	15,81
Fakultet for informasjonsteknologi, ingeniørfag og økonomi	14,7
Fakultet for lærerutdanninger og språk	21,65

Som høgskolens Tilstandsmelding for 2021 viser har HiØ en lavere andel årsverk i professor/dosentstillinger enn gjennomsnittet for alle UH-institusjoner. Høgskolen ligger imidlertid over gjennomsnittet for akkrediterte høyskoler. Årsaken til at andel årsverk i professor-/dosentstillinger har falt er at andelen førstestillinger økte fra 2020 til 2021, mens antall høgskolelektorer/-lærere og professor-/dosentstillinger er tilnærmet uendret.

Tabell 5. Antall studenter per faglig årsverk

Fakultetsnavn	2021		
	Faglige årsverk	Studenter	Studenter / faglige årsverk
Akademi for scenekunst	7,8	31	3,97
Fakultet for helse, velferd og organisasjon	113,71	2170	19,08
Fakultet for informasjonsteknologi, ingeniørfag og økonomi	96,22	1880	19,54
Fakultet for lærerutdanninger og språk	161,6	2458	15,21
HiØ VIDERE		567	0

Fakultetenes vurderinger

Ved **Fakultet for lærerutdanninger og språk** viser tall fra DBH at fakultetets samlede fagmiljø ligger godt innenfor kompetansekravene for bachelor- og masterstudier som beskrives i NOKUTs studietilsynsforordning. Tallene speiler en systematisk kompetansehevingstrategi av ansatte ved den tidligere Avdeling for lærerutdanning, som videreføres i det nye fakultetet.

Fakultetet fikk tre meritterte undervisere i 2020: dosent Marianne Maugesten, førstelektor Ingebjørg Mellegård og førstelektor Monica Nordbakke. Fakultetet har fått til sammen 175 000 kr for de meritterte underviserne, og midlene disponeres av dekan. Midlene skal brukes til tiltak som styrker den kollegiale undervisningskulturen ved fakultetet. En arbeidsgruppe har jobbet med å utvikle tiltak som disse midlene skal benyttes til. Tiltakene iverksettes studieåret 2022-23, herunder *Praksis integrert i undervisning, med vekt på forberedelse og etterarbeid*. Tiltaket er relevant for alle ansatte ved fakultetet, men kanskje spesielt for de mange nyansatte.

Fakultetet er bevisste på at forskningen skal være relevant for og støtte og styrke studieprogrammene, og jobber aktivt med dette. Områder som må styrkes spesielt, er begynneropplæring i Grunnskolelærerutdanningen, hvor ansettelse av to stipendiater har bidratt positivt til dette.

Det er etablert flere praksisnære forskningsprosjekter, som Storyline og prosjekter knyttet til overgang mellom barnehage og skole, og mellom barneskole og ungdomsskole, hvor

lærerutdanningsskoler og -barnehager er sentrale bidragsytere. Det planlegges tilsvarende prosjekter for overgang mellom ungdomsskole og videregående skole.

Gjennom Lærerutdanningsskoler og Lærerutdanningsbarnehager og tilskuddsordningen arbeides det med å trekke praksisfeltet sterkere inn som deltakere i forskningen, slik at forskning gjennomføres *med* praksisfeltet og ikke bare *på* praksisfeltet.

Praksisopplæring er integrert og gjennomføres i tett samarbeid med praksisfeltet, i Grunnskolelærerutdanningen, barnehagelærerutdanningen og PPU. Fakultetet arbeider også med å utvikle praksis i program som ikke har dette som en integrert del av studiet i dag, blant annet Bachelorstudium i språk og Masterstudium i spesialpedagogikk.

Fakultetet har gjennom flere år tilbudt veiledningskurs for praksislærere. Dette gir nødvendig kompetanse til barnehager og skoler, slik at de sammen med høgskolens ansatte kan gi kvalifisert veiledning til studentene i praksisopplæring. Ansatte ved fakultet deltar i veiledningsnettverk nasjonalt, og også regionalt, f.eks. i Ny som lærer.

Fakultet for helse, velferd og organisasjon har en stabil bemanning med høy faglig og pedagogisk kompetanse. Det har vært en økning i antall ansatte med førstekompetanse og ansatte med toppkompetanse. Utlyste stillinger har i hovedsak erstattet naturlig avgang og i forbindelse med nye studietilbud. Det har vært utfordrende å rekruttere toppkompetanse til enkelte masterspesialiseringer innen sykepleie. I tillegg til fakultetets fast ansatte benyttes det gjesteforelesere med spisskompetanse fra yrkesfeltet og internasjonale gjesteforelesere. Antall studenter per årsverk har hatt en liten reduksjon i 2021.

Fakultetet har to meritterte undervisere som bidrar med sin pedagogiske kompetanse i fagmiljøet, blant annet gjennom kollegaveiledning og utprøvende læringsaktiviteter. Læringsstøttesenteret er aktivt benyttet av fakultetets ansatte, både som medarrangører og deltagere. Fakultetet bidrar inn Læringsstøttesenteret med to fagansatt i samlet 40 % stillingsressurs.

Flere av fakultetets studieprogram har en stor andel veiledede praksisstudier, både innenfor kommunal-, statlig- og privat sektor. Det er opprettet samarbeidsavtaler med de fleste praksistilbydere og arbeidet med å revitalisere eksisterende avtaler og inngå nye er påbegynt. Det legges ned betydelige ressurser både faglig og administrativt for å sikre kvalitativt gode praksisplasser og i 2021 ble det gjennomført over 2300 praksisplasseringer. Dette representerer drøyt 10 % økning fra 2020. Praksisoppfølgingen har i stor grad vært gjennomført gjennom digitale samarbeidsmøter med studenter, veileder på praksissted og høgskolens lærere. Innføring av digitale vurderingsskjemaer har vært til stor nytte og fungert etter intensjonen. Arbeidet med innføring av "Arbeidslivsportalen" - en samarbeidsplattform mellom utdanning og arbeidslivet er påbegynt og pilotert. Det er lagt ned mye ressurser både administrativt og faglig for å implementere den, men portalen er ennå ikke optimal for bruk innen helse- og sosialfaglige praksisstudier.

Ved **Fakultet for informasjonsteknologi, ingeniørfag og økonomi** har fra tidligere hatt noe forskjellig tilnærming mellom de tre instituttene til rekruttering og samspill mellom undervisning og forskning. Det er også forskjellig omfang på vitenskapelig produksjon og sikring av eksterntfinansierte prosjekter ved instituttene.

Institutt for økonomi, innovasjon og samfunn har ikke eget masterprogram og dette kan være en faktor som gjør det mer utfordrende å rekruttere nye faste ansatte med første- eller

toppkompetanse. Rekrutteringsfokuset har tidligere ligget på bemanning av enkeltemner, og instituttet – sammen med resten av fakultetet – arbeider med en rekrutteringsstrategi for å bygge gode fagmiljøer som tar felles eierskap til deler av programmene, som igjen kan føre til et bedre faglig og sosialt miljø for studenter og ansatte ved instituttet.

Institutt for informasjonsteknologi og kommunikasjon har i flere år arbeidet systematisk med sammenheng mellom undervisning og forskning. De har også etablert forskergrupper som i stor grad har fungert samlende, og i tillegg bidratt til en tydeligere profilering av den faglige aktiviteten.

Institutt for ingeniørfag har i dag flere BA-programmer og et MA-program. Ansatte er pr. i dag knyttet primært enten til MA- eller BA-nivå, noe som bidrar til en todeling og svakere sammenheng mellom BA-nivå og MA-nivå enn det som er ønskelig.

Fakultetet opplever det som utfordrende at høgskolen mangler tilbud om høgskolepedagogikk på engelsk, noe som gjør at flere ansatte først må lære seg norsk for å gjennomføre høgskolens Studium i praktisk universitets- og høgskolepedagogikk og digitale undervisningsformer, eller ta tilbudet på engelsk ved et annet studiested. Sistnevnte løsning er utfordrende fordi a) det er begrenset ledig kapasitet ved eksterne tilbud, og b) fordi de ansatte går glipp av innføringen i fellesskapet og nettverket ved HiØ som mange rapporterer som en av de viktigste suksessfaktorene i høgskolens eget tilbud, i tillegg til det rent pedagogiske innholdet i programmet.

Oppfølgingspunkter for undervisningskvalitet

- Fakultet for lærerutdanninger og språk har tidligere kunnet drive systematisk kompetanseheving mot første- og toppkompetanse som følge av tildeling av strategiske midler på området. Strategiske midler fra HiØ har vært sentrale for å kunne nå det nivået fakultetet har i dag, men det gis ikke lenger strategiske midler til kompetanseheving. Selv om kompetansen er tilstrekkelig samlet sett for fakultetet, er det fremdeles enkelte fagmiljøer som alene ikke oppfyller disse. Det er utfordrende for fakultetet å kunne opprettholde kompetansehevingsnivået som ønsket og påkrevd, når det ikke tildeles strategiske midler til slik kompetanseheving lenger. I tillegg til formell kompetanseheving har fakultetet et kontinuerlig behov for kompetanseheving av ansatte innen spesielle områder, som for eksempel veiledning og profesjonsfaglig digital kompetanse.
- Fakultetene har mange tilsettingssaker hvert år. Tilsettingssaker er svært ressurskrevende, og rutiner og administrativ støtte for slike saker bør være lik på begge studiesteder. Ved Fakultet for lærerutdanninger og språk opplever de personalsvarlige at store deler av prosessen overlates til den personalansvarlige alene. Det etterspørres mer administrativ støtte gjennom hele tilsettingsprosessen, slik det oppfattes at det i stor grad gjøres ved andre fakulteter.
- Fakultet for informasjonsteknologi, ingeniørfag og økonomi etterspør tilbud om høgskolepedagogikk ved HiØ for nye kolleger som ikke behersker norsk ved ansettelse.

5. Relevanskvalitet

Definisjon av kvalitetsområdet

Relevanskvalitet innebærer at studiene har tydelig relevans for videre studier og/eller arbeidsliv. Fokus er på oppbygging av emner og studieprogram for å gi kandidater kunnskaper, ferdigheter og kompetanse, som står seg over tid, og som danner grunnlag for livslang læring.

Fakultetene skal ha kontakt med næringslivet, utdannings- og forskningsinstitusjoner nasjonalt og internasjonalt, og skal i tillegg etablere samarbeidsorganer med relevant arbeids- og næringsliv for studiene de tilbyr. Det er etablert Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) på institusjonsnivå. På disse arenaene skal studienes relevans for arbeids- og næringsliv diskuteres for å sikre kvalitet i den teoretiske og praksisnære delen av studiene.

Situasjonsbeskrivelse for relevanskvalitet

Kjernen i høgskolens virksomhet er å utdanne profesjonsutøvere som samfunnet har stort behov for. Studier med høy faglig relevans er derfor viktig både for at høyskolen skal nå sine strategiske målsettinger og for å opprettholde og videreutvikle kvaliteten i de enkelte studier.

Høgskolen har gjennom kvalitetssystemet valgt å fokusere på tilbakemeldinger om studienes relevans både fra arbeidslivet og studentene, gjennom ulike ordninger. Tilbakemeldinger fra arbeidslivet kan komme eksempelvis gjennom programutvalg, praksissamarbeid, gjesteforelesninger, periodisk programevaluering m.m. Studentenes tilbakemeldinger hentes primært fra Studiebarometeret og Kandidatundersøkelsen.

Tabell 6. Studentenes opplevelse av tilknytning til arbeidslivet

Spørsmål i Studiebarometeret	2021	Nasjonalt
Jeg får god informasjon om hvordan kompetansen min kan brukes i arbeidslivet	3,5	3,3
Jeg får god informasjon om hvilke yrker/bransjer som er relevante for meg	3,5	3,4
Jeg får innføring i hvordan jeg kan formidle min egen kompetanse til potensielle arbeidsgivere	2,7	2,6
Representanter fra arbeidslivet bidrar i undervisningen (f.eks. som gjesteforelesere/kursholdere)	3,0	3,1
Det er muligheter for å jobbe med prosjekter/oppgaver i samarbeid med arbeidslivet	2,6	2,8

Studiets tilknytning til arbeidslivet har gjennomgående vært en av de indeksene høgskolen har skåret dårligst på i Studiebarometeret. Dette gjelder for øvrig også for resten av UH-sektoren, og

Indikatorer for relevanskvalitet

- Tilknytning til arbeidslivet (Studiebarometeret)
- Jeg får god informasjon om hvordan kompetansen min kan brukes i arbeidslivet (Studiebarometeret)
- Jeg får god informasjon om hvilke yrker/bransjer som er relevante for meg (Studiebarometeret)
- Jeg får innføring i hvordan jeg kan formidle min egen kompetanse til potensielle arbeidsgivere (Studiebarometeret)
- Representanter fra arbeidslivet bidrar i undervisningen (Studiebarometeret)
- Antall oppgaver skrevet i samarbeid med arbeids- eller næringsliv

høgskolen skårer marginalt bedre enn landssnittet, til tross for at studentenes samlede vurdering på en skala fra 1–5 kun er 3,1. Særlig svakt skårer høyskolen på spørsmål om studentene får innføring i å formidle egen kompetanse til potensielle arbeidsgivere og muligheter for å jobbe med prosjekter/oppgaver i samarbeid med arbeidslivet.

Det er stor variasjon mellom høgskolens studieprogram hvilken tilknytning studentene opplever til arbeidslivet gjennom studieløpet. Særlig i profesjonsutdanningene med stor andel praksis også tidlig i studieløpet rapporterer studentene en sterkere opplevelse av relevans. Det finnes imidlertid også andre måter å gi studentene en tettere tilknytning til arbeidslivet, og høgskolen bør vurdere å fokusere på dette tidligere i studieløpet for å bidra til økt motivasjon for studiegjennomføring og forebygge frafall.

Fakultetenes vurderinger

Fakultet for lærerutdanninger og språk får jevnt over veldig gode tilbakemeldinger fra praksisfeltet (både barnehage og skole) som ansetter lærere og barnehagelærere fra HiØ.

Studentene er generelt veldig godt fornøyd med praksisopplæring, og har over lenger tid gitt uttrykk for at de ønsker mer praksis i studiene. Både Grunnskolelærerutdanningen og barnehagelærerutdanningen er rammeplanstyrt, og muligheten for å utvide praksis er begrenset. I tillegg til ordinær veiledet praksis er det lagt inn ulike typer prosjekter som legges til praksisfeltet, eller hvor praksisfeltet er mer tilstede på campus. Eksempler på slike prosjekter er Ungt entreprenørskap som gjennomføres i skolen, og Storyline, som gjennomføres på campus med representanter fra praksisfeltet. Det arbeides kontinuerlig med å utvikle flere prosjekter, blant annet starter prosjektet «Med barnet i sentrum» i 2022. Her arbeider studenter i Grunnskolelærerutdanningen og barnehagelærerutdanningen sammen om overgang mellom barnehage og skole.

Gjennom Lærerutdanningsskoler og Lærerutdanningsbarnehager er det satt i gang en rekke tiltak som styrker utdanningenes praksisnærhet, oppdatering og profesjonsretting i Grunnskolelærerutdanningen, barnehagelærerutdanningen og PPU. Sammen med Lærerutdanningsskoler og Lærerutdanningsbarnehager lager de ulike programmene konferanser, planlegger kombinerte stillinger, utvikler rutiner, hospiterer i hverandres undervisning, utvikler forskningsprosjekter sammen og forbedrer for- og etterarbeidet til praksis.

Det arbeides for at studier som ikke har integrert praksis får en type ikke-veiledet praksis, feltarbeid, praksisnære- og relevante prosjekter i løpet av studietiden. Enkelte studier har slike elementer i seg allerede, f.eks. Masterstudium i spesialpedagogikk og andre masterstudier som samkjøres med Grunnskolelærerutdanningen, mens det gjenstår en del arbeid for andre studieprogrammer.

Fakultetet arbeider for at studenter skal kunne koble seg opp mot forskningen til ansatte. Bachelor- og masteroppgaver i rammeplanstyrte utdanninger skal være praksisrettet og det er et ønske at slike oppgaver også i andre utdanninger er praksisrelevante. Det arbeides for at veiledning på bachelor- og masteroppgaver skal være et samarbeid mellom fagansatt ved HiØ og representant fra praksisfeltet. Omfang av oppgaver som er skrevet i samarbeid med arbeids- eller næringsliv finnes det i dag ingen oversikter over.

Ved **Fakultet for helse, velferd og organisasjon** er det utstrakt samarbeid med samarbeidspartnere som bidrar som gode kilder til kunnskap om samfunns- og arbeidslivsrelevans i studieprogrammene. Det benyttes gjesteforelesere med spisskompetanse og oppdatert praksiserfaringer fra yrkesfeltet for å bidra til høy relevanskvalitet. Fakultetet har representanter fra samarbeidspartnere i det nye fakultetsstyret, i Advisory Board og i alle programutvalg.

Stor andel praksisstudier i flere studieprogram medfører også et tett samarbeid med praksistilbydere med flere formelle og uformelle diskusjonsfora. Ved opprettelse av simuleringssenteret SimFredrikstad har Fredrikstad kommune blitt en enda viktigere samarbeidspartner da de gjennom en leieavtale kan ha aktiviteter i SimFredrikstad i 900 timer i året.

Fakultetet fikk i 2021 tilslag på søknad om fleksible videreutdanninger (15+15 studiepoeng) innen barnevernsfeltet. Både i søknadsprosessen og i planleggingen av studiet har representanter fra praksisfeltet bidratt med en tydeliggjøring av studiets relevans og behov i sektoren.

Fakultetet deler årlig ut midler til samarbeidsprosjekter mellom praksisfeltet og høgskolen. Midlene skal gå til prosjekter som enten har som mål å styrke praksisundervisningen og/eller tjenesteutøvelsen. Flere slike prosjekt pågår i samarbeid med spesialisthelsetjenesten og/eller kommunehelsetjenesten der fagansatte, studenter og ansatte i spesialisthelsetjenesten/kommunehelsetjenesten deltar. Hensikten er å øke kvalitet i praksisstudier eller i tjenesteutøvelsen. Disse prosjektene kan også ha form som kliniske pilotprosjekt som evt. kan videreutvikles til større prosjekt med eksternfinansiering. Ett konkret eksempel på et slikt prosjekt er 'En praksismodell for fremtiden' (PROFF) som skal implementere og videreutvikle den såkalte Østfoldmodellen for praksisstudier slik at sykepleieres og vernepleieres sluttkompetanse er i tråd med helsetjenestenes behov.

Fakultet for helse, velferd og organisasjon drifter sammen med Fakultet for lærerutdanning og språk Idrettsmedisinsk testlaboratorium (IMTL). IMTL er høgskolens kompetansesenter og testlaboratorium for toppidrettsutøvere, idrettslag og mosjonister. Her gjennomfører studenter ved lærerutdanning og bioingeniørutdanningen prosjekter og praktiske utdanningsaktiviteter. IMTL har avtale med Olympiatoppen som jevnlig benytter senteret, og jobber med avtaleporteføljen inn mot idrettslag og idrettsklubber.

Et viktig utviklingsområde med stort potensiale er etter- og videreutdanningsporteføljen. Fakultetet har flere veletablerte og populære videreutdanninger, men mottar stadig signaler fra samarbeidspartnere og andre aktører i samfunnet om nye behov for kurs og utdanninger.

I løpet av 2021 ble én masteroppgave ved fakultetet skrevet i samarbeid med spesialisthelsetjenesten. Flere oppgaver innenfor avansert klinisk sykepleie er under utvikling. Pandemien har medført utfordringer når det gjelder datainnsamling i klinisk virksomhet, hvilket kan være årsaken til den lave andelen oppgaver gjennomført i samarbeid med arbeidslivet. Flere studenter og stipendiater har blitt forsinket i sitt forskningsarbeid av denne grunn eller har måttet endre design for planlagte datainnsamling. Det er mye som tyder på at andelen oppgaver skrevet i samarbeid med arbeids- og næringslivet vil øke kommende år.

Ved **Fakultet for informasjonsteknologi, ingeniørfag og økonomi** har studentene over tid vært lite tilfreds med studienes tilknytning til arbeidslivet gjennom bla. gjesteforelesere og studentoppgaver. Det faktum at Studiebarometeret gjennomføres i 2. studieår (på BA og MA) kan

være med å forklare at mange studenter kanskje ikke enda har opplevd å gjøre oppgaver mot arbeidslivet, eller at studieprogrammene generelt fokuserer på grunnleggende kunnskap i første del av studieløpet, uten spesifikk kopling til arbeidslivet. Til tross for at dette kan være en del av forklaringen må fakultetet ta studentenes tilbakemeldinger på alvor, og forsøke å forstå hvorfor studentene opplever at denne tilknytningen ikke er så sterk. Fakultetet har som følge av dette tatt med økt opplevd tilknytning til næringslivet som ett av fire punkter i fakultetets aktivitetsplan for 2022.

Samtidig som studenter tidlig i studieløpet (3.semester) oppgir at de ikke opplever tilknytninger til arbeidslivet gjennom studiene som sterk, er det likevel slik at den store majoriteten av både BA- og MA-oppgaver ved fakultetet skrives i samarbeid med arbeidslivet. Dette gjelder anslagsvis 80-90 % av oppgavene ved fakultetet. De fleste av samarbeidspartnerne er i Fredrikstad og Halden. Mange regionale industribedrifter er involvert, samt kommuner og regnskapsmiljøer.

Oppfølgingspunkter for relevanskvalitet

- Planlegge og gjennomføre andre runde med Kandidatundersøkelse ved HiØ.
- Gjennomføre tiltak for å øke studentenes opplevelse av utdanningens tilknytning til arbeidslivet, og særlig tidlig i studieløpet for å bidra til økt motivasjon for studiegjennomføring og forebygge frafall.

6. Resultatkvalitet

Definisjon av kvalitetsområdet

Resultatkvalitet dreier seg om studentenes grad av oppnåelse av læringsutbyttene i forhold til målene for utdanningen. Resultatkvaliteten kan måles kvantitativt gjennom ulike indikatorer som for eksempel eksamensresultater, frafall, gjennomføringstid og kandidatproduksjon.

Høgskolen skal ha systemer som medvirker til at studentene får eksamensresultater som samsvarer med graden av oppnåelse av læringsutbyttene.

Situasjonsbeskrivelse for resultatkvalitet

Gjennomstrømming og kandidatproduksjon

Andelen bachelorstudenter som gjennomførte på normert tid var 56,33% i 2021, noe som var 3 prosentpoeng over landsgjennomsnittet for statlig sektor. Dette viser at både studenter og fagansatte har prestert godt i en utfordrende tid.

Høgskolen har over tid slitt med lav gjennomføring på masternivå. I de siste fem årene har andelen masterstudenter som gjennomfører på normert tid svingt i intervallet 25 % til 40 %. I 2021 var gjennomføringen på normert tid for denne gruppen 33 %. Dette er litt ned sammenlignet med året før og fortsatt langt under gjennomsnittet i sektoren. Selv om resultatene er for svake ser det ut til at gjennomføringen foreløpig har stabilisert seg på i overkant av 30 prosentpoeng. Gitt de rammevilkår sektoren har hatt i 2021 er de overordnede tallene for gjennomstrømming tilfredsstillende.

Gjennomstrømming og frafall i masterstudiene følges likevel tett. Gitt at studentene er voksne som studerer på deltid, med familieforpliktelser og jobb, må høgskolen ha et noe annet fokus i arbeidet med gjennomstrømming og frafall for denne studentgruppen. Det kan synes å være et forbedringspotensial i slutfasen av studiene, da studentene skal skrive masteroppgave som krever mer selvstendighet. Det er for øvrig, som del av oppfølging av høgskolens aktivitetsplan for 2022, igangsatt et eget prosjekt ved HiØ som skal analysere årsaker til frafall og komme frem til tiltak som kan settes inn på tvers av studieprogrammene.

Høgskolen hadde i 2021 en marginal økning i kandidatproduksjonen til tross for at det, grunnet omleggingen til 5-årig lærerutdanning, ikke ble uteksaminert noen kandidater på Grunnskolelærerutdanningen. Antall bachelor- og masterprogrammer med mindre enn hhv. 20 og 15 kandidater er redusert og dette er en viktig faktor i den strategiske gjennomgangen av studieporteføljen.

Fakultetenes vurderinger

Ved **Fakultet for lærerutdanning og språk** er det generelle inntrykket fra indikatorene for bachelor- og masterstudiene at gjennomstrømmingen har økt de tre siste årene og at frafallsprosenten er redusert i samme periode. Fakultetet mener det kan være flere årsaker til at gjennomstrømmingen har økt:

Indikatorer for resultatkvalitet

- Gjennomstrømming 3-årig bachelor
- Frafall 3-årig bachelor
- Antall kvalifikasjoner 3-årig bachelor
- Gjennomstrømming 2-årig master
- Frafall 2-årig master
- Antall kvalifikasjoner 2-årig master
- Strykprosent studieprogram
- Gjennomsnittskarakter

- Tett på-politikken
- Innføring og tett oppfølging av progresjonskrav (i forkant av bacheloroppgaven i barnehagelærerutdanningen og mellom 1. og 2. syklus og oppstart av masteroppgaven i Grunnskolelærerutdanningen)
- Bedre tilrettelegging i studiet og under eksamen
- Endring av høgskolens studie- og eksamensforskrift som innebærer at studenter kun kan være to år forsinket ift. opprinnelig utdanningsplan.

Det er viktig å være klar over at det i frafallsprosenten ligger noe ønsket frafall. Studenter ved flere av fakultetets studieprogrammer gjennomgår løpende skikkethetsvurdering og noen veiledes ut av studiet, eller slutter av eget ønske etter samtale.

Strykprosenten har gått betraktelig ned de tre siste årene ved barnehagelærerutdanningen og gjennomsnittskarakterene har økt i perioden. På bacheloroppgaven i 2020 ble gjennomsnittskarakteren B (130 studenter, 1 stryk og 8 trekk fra eksamen). Dette er svært gledelige resultater, og er et resultat av at både studenter og ansatte har stått på i en veldig krevende pandemitid.

Strykprosenten i Masterstudium i spesialpedagogikk har gått opp fra 2019 til 2020/21. Dette kan skyldes at mange av studentene er i jobb i barnehage og skole, som har stått i en meget krevende arbeidssituasjon under pandemien, og derfor ikke har kunnet bruke nok tid på studiene. Den samme tendensen kan man se for Masterstudium i norsk i skolen. Masterstudium i fremmedspråk i skolen hadde et veldig godt år i 2020, både knyttet til gjennomstrømming og frafall. Det er mulig den allerede nettbaserte organiseringen av studiet hadde en positiv effekt på dette, sammenlignet med andre studier, der digital undervisning måtte tilegnes.

Ved **Fakultet for helse, velferd og organisasjon** ble det i 2021, grunnet økte opptak og stabil gjennomstrømming, uteksaminert flere kandidater på bachelorprogrammene enn tidligere år. Tendensen i kull 2017 der flere studieprogram har registrert et fall i gjennomstrømming på normert tid kan ha sammenheng med pandemiens utbrudd, ettersom dette kullet var i siste semester av sitt treårige studieløp da pandemien brøt ut. Forsinkelsen ser for øvrig ut til å ha blitt hentet inn da antallet med fullført studium etter ett til to semester på overtid ligger på samme nivå som tidligere og senere kull. Det er gledelig og interessant å se at gjennomstrømmingen i kull 2018 som gikk sine siste tre semester under pandemiens restriksjoner ikke ser ut til å ha økt frafallsprosenten sammenliknet med tidligere kull. Det er også økt antall aktive studenter ved flere av fakultets studieprogram enn tidligere, her utpeker sykepleie seg spesielt med en betydelig økning i kullstørrelse.

Når det gjelder to av fakultets masterprogram er det noen tydelige utfordringer knyttet til gjennomstrømmingen. Alle tre masterprogram der gjennomstrømningsdata foreligger går på deltid over åtte semester. Det er kun Masterstudium i organisasjon og ledelse som har kandidattall som ligger på linje med målet på 15 uteksaminerte kandidater pr kull. Masterstudium i psykososialt arbeid – helse- og sosialfaglig yrkespraksis har i tillegg til lave gjennomstrømmingstall hatt noen utfordringer knyttet til arbeidslivsrelevans, samt tilknytting og forankring i samfunn og næringsliv. Det er derfor besluttet å ikke gjennomføre opptak på dette studieprogrammet fremover. Psykisk helse - rus og avhengighetsarbeid er for øvrig svært relevant, ønsket og nødvendig i samfunnet, noe som blir understreket og tydelig formidlet fakultets samhandlingsplattformer med kommuner og spesialisthelsetjeneste. Fakultetet jobber med en

vridning og omlegging av studieporteføljen innen dette fagområdet der fagmiljøet, som er kompetent og solid, jobber fram nye muligheter for studieporteføljen.

Oppfølgingspunkter for relevanskvalitet

- Studentene som høgskolen rekrutterer direkte fra videregående skole har levd med pandemiens følger gjennom hele sin videregående opplæring. Dette innebærer, i tillegg til de psykososiale utfordringene, at studentene ikke har gjennomført skriftlig skoleeksamen. Dette vil sette nye krav til hvordan studentene introduseres til høyere utdanning og hvordan de forberedes til å avlegge eksamen ved høgskolen.
- Fakultet for lærerutdanninger og språk støtter at høgskolen setter fokus på frafall og gjennomstrømming i et eget prosjekt. For å lykkes med arbeidet for økt gjennomstrømming på fakultetsnivå, er det viktig at det følger med midler til tiltakene.
- Fakultet for lærerutdanninger og språk savner tallmateriale for års- og halvårsstudier i grunnlagsmaterialet for fakultetets kvalitetsrapport.

Fokusområder og tiltak i 2022-2023

- **Utarbeide tilbud til studenter med kort botid i Norge**
Høgskolen bør, enten alene eller sammen med andre aktører, utvikle tilbud og ressurser for studenter med norsk som andrespråk og kort botid i Norge. Arbeidsgruppen oppnevnt av Utdanningskvalitetsutvalget bør prioritere dette arbeidet for å sikre at denne studentgruppen får bedre forutsetninger for å lykkes i høyere utdanning.
- **Utarbeide tiltak for post-covid studenter**
Særlig studenter som høgskolen rekrutterer direkte fra videregående skole har levd med pandemiens følger gjennom hele sin videregående opplæring. Dette innebærer, i tillegg til de psykososiale utfordringene, at nye studenter aldri har gjennomført skriftlig skoleeksamen. Dette vil kreve at høgskolen høsten 2022 legger til rette for at studentene introduseres til høyere utdanning på en god måte og gir dem bedre forutsetninger for å kunne avlegge skriftlig eksamen ved høgskolen.
- **Gjennomføre felles opplæring for studieprogramansvarlige**
Det foreslås å ha et felles, tematisk fokus i høgskolens revisjon av studieplaner og emnebeskrivelser høsten 2022, eksempelvis fokus på læringsutbyttebeskrivelser, arbeidskrav eller vurderingsformer.
- **Vurdere mulighet for å kunne tilby utvikle emner av mindre omfang enn 10 studiepoeng**
Det bør gjøres en vurdering av om HiØ kan tilby emner av mindre omfang (3/5/7,5 studiepoeng), slik at relevante studier og emner kan tilbys i mindre enheter (microcredentials), spesielt i etter- og videreutdanninger.
- **Planlegge og gjennomføre andre runde med Kandidatundersøkelse**
HiØ gjennomførte sin første institusjonelle kandidatundersøkelse i 2019 og slike undersøkelser skal, i henhold til høgskolens kvalitetssystem, gjennomføres periodisk blant uteksaminerte kandidater som har fullførte en bachelor- eller mastergrad.
- **Fortsatt fokus på å bedre gjennomstrømming, og spesielt innen høgskolens masterportefølje**